

תנועת הקיבוץ הדתי

י"ד תמוז, תשע"א, 16.7.2011

גיליון מס' 267

פרשת פנחס

סגולתם של שבירי הלוחות

מאת אבינעם שטרית, קיבוץ שדה אליהו

שבירת הלוחות

בין חמישה הדברים שקרו לעם ישראל בשבעה עשר בתמוז והראשון שבהם, הוא שבירת הלוחות הראשונים. בדיעבד מסתבר, שהם נועדו להשבר! זאת, בין היתר, כיון שהם היו "מעשה אלוקים". ע"פ הפסוק: "והלוחות מעשה אלוקים המה, והמכתב מכתב אלוקים הוא חרות על הלוחות". משכך, הם ביטאו את השפע השמימי-המוחלט במלוא עוצמתו, באופן שבני האנוש הגשמיים-המוגבלים בתפיסתם, לא יכלו לקלוט ולהכיל אותם ואת גודלה של מתנה זו שניתנה להם. רש"י, בדיבור האחרון, החותם את פירושו לתורה, מציין, בשם ריש לקיש, את העובדה, ש"הסכימה דעת הקב"ה לדעתו (של משה), שנאמר: "אשר שברת" – יישר כוחך ששברת".

התיקון: לוחות שניים

"ויאמר ה' אל משה. פסל לך שני לוחות אבנים כראשונים, וכתבתי על הלוחות את הדברים אשר היו על הלוחות הראשונים אשר שברת". הלוחות השניים נעשו ע"י משה – "מעשה משה", והמכתב, מכתב אלוקים הוא, כמו בלוחות הראשונים, ועליהם כרת ה' ברית מחודשת עם ישראל שלאחר חטא העגל. הלוחות השניים ניתנו למשה בדממה, ללא המעמד הניסי והנדיר לעיני כל העם. ובהתאמה לציווי: "ואיש לא יעלה עמך וגם איש אל ירא בכל ההר ההוא". למרות זאת, ואולי משום כך, הם נתפסים כיותר שלמים, אנושיים ומבטאים יעד בר-השגה.

ואז יבוא הבן וישאל: ומה עושים עם הלוחות השבורים?

"לוחות ושבירי לוחות מונחים בארון"

"...אשר שברת ושמנתם בארון". תני רב יוסף: מלמד שהלוחות ושבירי לוחות מונחין בארון. אין הארון שלם ללא הלוחות השלמים. מהם לימד משה את התורה ומצוותיה לישראל, ואותנו מאז, הם ממשיכים ומלווים לדורות, כביטוי לציווי האלוקי.

מאיזך, הארון, לחסר יחשב גם, ללא שברי הלוחות. שהם המקור היסודי, המבריק והמאיר ומהם באים גם החזון וגם התובנה לאן ניתן להגיע עם התורה. החדש אינו יכול להיבנות אלא מכוחו של הישן.

שבירת לוחות, כמוה כניתוץ מיתוסים ושחיטת פרות קדושות. היא טבעית וקיימת. עם ישראל, כמו כל קבוצת אנשים וגם האדם הפרטי מצויים בקונפליקט תמידי לצורך קיומם. הם נעים על החבל הדק שבין השלימות והשבירות. לעיתים, נדרשת פעולה יזומה לשבירת הלוחות. ובלשונו של ריש לקיש: "פעמים שביטולה של תורה- זהו יסודה. דכתיב: אשר שברת, יישר כוחך ששברת". מלמד. שדעתו של הקב"ה היתה נוחה מכך. (מנחות צ"ט.).

מאיזך, ישנם מצבים, בחיי הפרט או האומה, בהם נשברים הלוחות ונעלם החזון מתוך אובדן דרך וחוסר מעש. בשני המקרים, מצווים הם ליצור אחרים במקומם ולהתאים אותם לרוח הדור, ע"מ שיהיו קליטים ובלבד שיהיו נאמנים לחזון וליעדים המקוריים והנעלים.

מסקירה של פרשת פנחס ניתן להצביע על מקרים של המרת פי ה', שעונשם אבדון, כגון: מעשה זמרי וכזבי, המדיינים-כי צוררים הם לכם, נדב ואביהוא-בהקריבם אש זרה, דור המדבר, המקושש, ולבסוף, אפילו משה רבנו "ונאספת אל עמך גם אתה", על חטא מי מריבה.

מכאן, ומההיסטוריה הארוכה של עם ישראל ניתן להסיק שהערובה להמשך קיומו של עם ישראל עוברת דרך קבלת המחוייבות לקיום התורה ומצוותיה. לשם כך, יש לשמור בארון גם את שברי הלוחות ולינוק מהם את העוצמות המקוריות במלוא תוקפן.

אבינעם שטרית, חבר קיבוץ שדה אליהו, משמש כראש המועצה הדתית האזורית
"עמק המעיינות".

אפשר לקבל את דף פרשת השבוע של הקיבוץ הדתי בדואר אלקטרוני או לראות אותו באינטרנט באתר של תנועת הקיבוץ הדתי בכתובת: www.kdati.org.il/parashat/hashavua.htm

כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il ולרשום subscribe בשורת הנושא. כדי להפסיק, יש לכתוב unsubscribe בשורת הנושא.

תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il

אתר האינטרנט של הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il